

Kommentarer till Budgetpropositionen för 2010

Finanspolitiska rådets uppdrag

- Utvärdera regeringens finanspolitik och övriga ekonomiska politik
- Årlig rapport i maj
  - budgetproposition
  - vårproposition
- Lång tid mellan budgetpropositionen och rådets rapport i maj
- ”Verka för en ökad offentlig diskussion i samhället om den ekonomiska politiken”

Rådets uppdrag (forts.)

- Utvärdering och granskning
- Inte rådgivning under hand till regeringen
- Benämningen "Finanspolitiska rådet" kan leda tanken fel

Finanspolitikens allmänna inriktning

- Budgetpropositionen: ofinansierade skattesänkningar och utgiftshöjningar på 32 mdr kr
  - det strukturella (konjunkturjusterade) sparandet minskar med 1,2 procent av BNP
- Regeringen gör nu ungefär samma bedömning som rådet i våras
- Den allmänna inriktningen är rimlig
- Men stimulanserna borde ha varit större 2009
- Stimulanserna för 2010 borde ha aviserats tidigare
  - förväntningar är viktiga

Balansen mellan olika åtgärder

- Bra med tillfälliga, generella statsbidrag till kommunerna 2010
  - bra att selektiva stöd till enskilda kommuner undviks
- Men oroande att 2/3 av budgetförsvagningarna är **permanenta**
  - fjärde steg i jobbskatteavdraget
  - skattesänkning för äldre
  - ökade resurser till rättsväsendet
- Ännu större osäkerhet än normalt om det strukturella sparandet
  - potentiell BNP och BNP-gap
  - vad är normala skatteintäkter från finanssektorn och reavinster?
- Regeringen har varnat för att tillfälliga budgetförsvagningar lätt blir permanenta
- Men ännu större risk att permanenta budgetförsvagningar blir permanenta

Jobbskatteavdraget

- Avdraget är permanent men ingen tydlig finansiering har anvisats
- Forskningsstöd för positiva sysselsättningseffekter på sikt
  - rimligt tro att jobbskatteavdraget motverkar att konjunkturbetingad arbetslöshet blir permanent

Jobbskatteavdraget (forts.)

- Stora brister i regeringens pedagogik
- Allmän förvirring i debatten
- Skilj mellan kort och lång sikt!

Jobbskatteavdraget på kort sikt

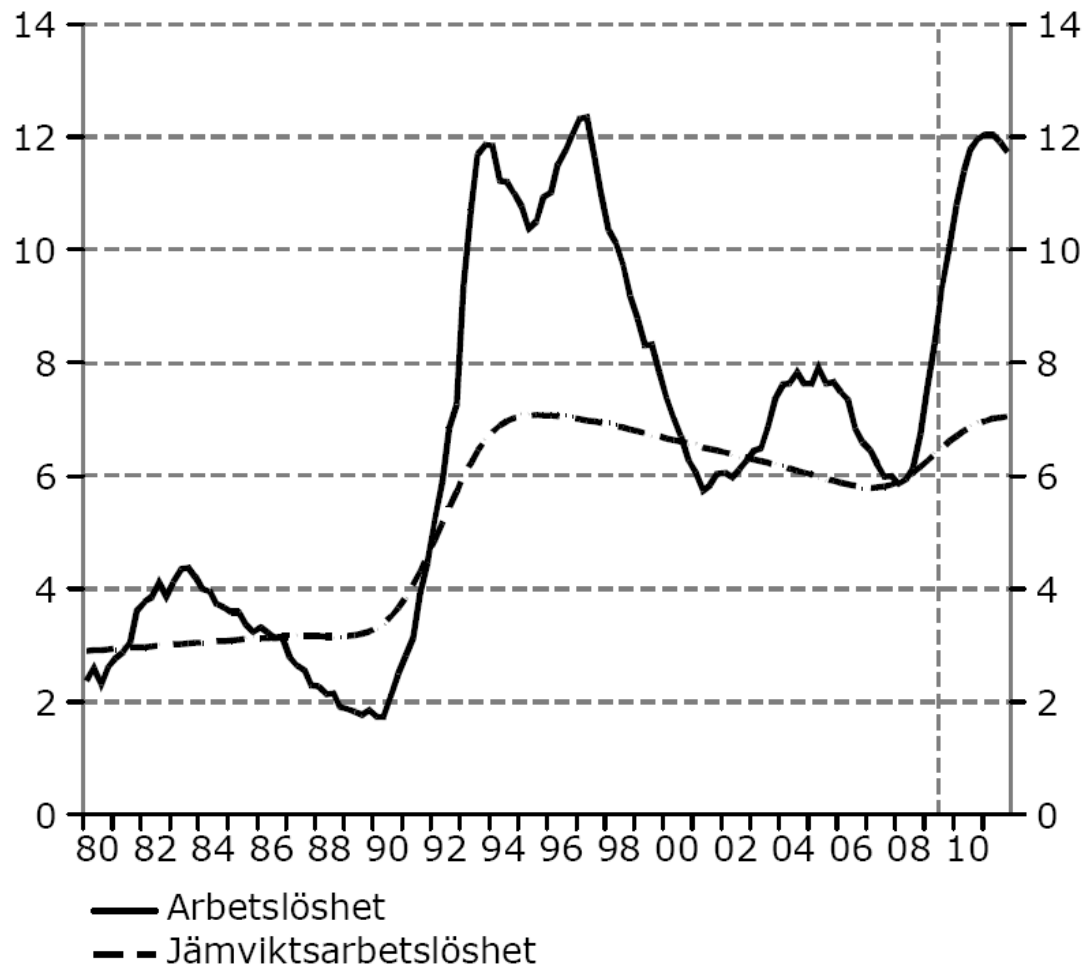
- Sysselsättningen på kort sikt bestäms av den samlade efterfrågan i ekonomin
- Jobbskatteavdraget ökar hushållens disponibla inkomster och därmed privat konsumtion och efterfrågan

Jobbskatteavdraget på lång sikt

- På lång sikt bestäms sysselsättningen av jämviktssysselsättningen
  - den sysselsättning som är förenlig med en stabil inflationstakt
  - jämviktssysselsättningen beror på arbetsmarknadens sätt att fungera
- Sannolikt **lägre** lön **före** skatt på sikt än annars blivit fallet
- Men också **högre** lön **efter** skatt
- Detta är inte kontroversiella frågor inom forskningen

Konjunkturinstitutets bedömning av jämviktsarbetslösheten

Nuvarande arbetsmarknadsutveckling

- Ökad arbetslöshet nu beror på svag efterfrågan
  - säger inget om jämviktsarbetslösheten
- Lägre arbetslöshet 2007 och första hälften av 2008
  - sade inte heller något om jämviktsarbetslösheten

Arbetsmarknadspolitik

- **Lyftet** innebär att offentlig sektor engageras för att få fram programplatser
  - liknande målkonflikter som för ALU-arbetena
  - mindre risker för inlåsnings effekter än under 1990-talet
- Svårt förstå de fortsatt låga volymerna för arbetsmarknadsutbildningen
  - cirka 5 000 platser nu
  - bara + 1 000 nästa år
- Goda resultat i utvärderingar för senare år

Utgiftstaket

- Kritik i vår rapport från i våras av utbetalningar för 2010 skulle ske 2009 (7 mdr)
- Samma sak upprepas i budgetpropositionen (6 mdr)
- 13 mdr kr bokförs på 2009 i stället för på 2010 – egentlig budgeteringsmarginal 2010 är 4 mdr och inte 17 mdr
- Motivering: ”**behovet av en återstående säkerhetsmarginal under utgiftstaket**”

Regeringen manipulerar utgiftstaket

- Konflikt med intentionerna bakom utgiftstaket
- Märkliga resonemang i budgetpropositionen
  - ”utgifter ska hänföras till rätt år för att inte jämförbarheten över tiden ska försvåras”
  - tycks anses OK med avsteg ”om detta motiveras och redovisas tydligt”
- Innebörden ligger nära att man får bryta mot utgiftstaket bara man talar om att man gör det

Regeringen manipulerar utgiftstaket (forts.)

- Kringgåendena går på tvärs mot regeringens betoning av utgiftstaket i övrigt
- Taket ska bli obligatoriskt enligt budgetlagen
- Nedjustering av utgiftstaket för 2012 med 10 mdr
- Rådets förslag
  - tydlig undantagsklausul
  - särskild konjunkturmarginal
- Svår debatt att försöka hävda respekten för utgiftstaket
  - tidigare regeringar manipulerade också taket
  - alla vill ge pengar till kommunerna

Ytterligare ramverksfrågor

- Utredning om kommunstabiliseringsfond
- Översyn av överskotts målet

Redovisningsfrågor

1. De arbetsmarknadspolitiska programmen
  - program relativt arbetssökande
  - fördelningen mellan olika program
  - nystartsjobben
  - aktiviteterna i jobb- och utvecklingsgarantin
2. Den offentliga sektorns totala förmögenhetsställning
3. Den offentliga sektorns investeringar och kapitalstock
4. Riskanalys av statens ökade utlåning och garantiprogram

Inga förbättringar av redovisningen i budgetpropositionen

- Förslagen borde vara okontroversiella
- Begränsad arbetsinsats
- Varför?
- Låg prioritet för redovisningsfrågor under den akuta krisen?